

colloquium-journal

ISSN 2520-6990

Międzynarodowe czasopismo naukowe

**Jurisprudence
Economic sciences
Pedagogical sciences
Sociological sciences
Psychological sciences
Physical education and sports**

№23(75) 2020

Część 2

colloquium-journal

ISSN 2520-6990

ISSN 2520-2480

Colloquium-journal №23 (75), 2020

Część 2

(Warszawa, Polska)

Redaktor naczelny - **Paweł Nowak**
Ewa Kowalczyk

Rada naukowa

- **Dorota Dobija** - profesor i rachunkowości i zarządzania na uniwersytecie Koźmińskiego
- **Jemielniak Dariusz** - profesor dyrektor centrum naukowo-badawczego w zakresie organizacji i miejsc pracy, kierownik katedry zarządzania Międzynarodowego w Ku.
- **Mateusz Jabłoński** - politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki.
- **Henryka Danuta Stryczewska** – profesor, dziekan wydziału elektrotechniki i informatyki Politechniki Lubelskiej.
- **Bulakh Iryna Valerievna** - profesor nadzwyczajny w katedrze projektowania środowiska architektonicznego, Kijowski narodowy Uniwersytet budownictwa i architektury.
- **Leontiev Rudolf Georgievich** - doktor nauk ekonomicznych, profesor wyższej komisji atestacyjnej, główny naukowiec federalnego centrum badawczego chabarowska, dalekowschodni oddział rosyjskiej akademii nauk
- **Serebrennikova Anna Valerievna** - doktor prawa, profesor wydziału prawa karnego i kryminologii uniwersytetu Moskiewskiego M.V. Lomonosova, Rosja
- **Skopa Vitaliy Aleksandrovich** - doktor nauk historycznych, kierownik katedry filozofii i kulturoznawstwa
- **Pogrebnaya Yana Vsevolodovna** - doktor filologii, profesor nadzwyczajny, stawropolski państwowy Instytut pedagogiczny
- **Fanil Timeryanowicz Kuzbekov** - kandydat nauk historycznych, doktor nauk filologicznych. profesor, wydział Dziennikarstwa, Bashgosuniversitet
- **Kanivets Alexander Vasilievich** - kandydat nauk technicznych, docent wydziału dyscypliny inżynierii ogólnej wydziału inżynierii i technologii państwowej akademii rolniczej w Połtawie
- **Yavorska-Vitkovska Monika** - doktor edukacji, szkoła Kuyavsky-Pomorsk w bidgoszczu, dziekan nauk o filozofii i biologii; doktor edukacji, profesor
- **Chernyak Lev Pavlovich** - doktor nauk technicznych, profesor, katedra technologii chemicznej materiałów kompozytowych narodowy uniwersytet techniczny Ukrainy „Politechnika w Kijowie”
- **Vorona-Slivinskaya Lyubov Grigoryevna** - doktor nauk ekonomicznych, profesor, St. Petersburg University of Management Technologia i ekonomia
- **Voskresenskaya Elena Vladimirovna** doktor prawa, kierownik Katedry Prawa Cywilnego i Ochrony Własności Intelektualnej w dziedzinie techniki, Politechnika im. Piotra Wielkiego w Sankt Petersburgu
- **Tengiz Magradze** - doktor filozofii w dziedzinie energetyki i elektrotechniki, Georgian Technical University, Tbilisi, Gruzja
- **Usta-Azizova Dilnoza Ahrarovna** - kandydat nauk pedagogicznych, profesor nadzwyczajny, Tashkent Pediatric Medical Institute, Uzbekistan

    SlideShare

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

 НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

«Colloquium-journal»

Wydrukowano w «Chocimska 24, 00-001 Warszawa, Poland»

E-mail: info@colloquium-journal.org

<http://www.colloquium-journal.org/>

CONTENTS

PEDAGOGICAL SCIENCES

Шевчук М.В., Шевченко В.Г., Зорина А.А.

ТЕХНОЛОГИЯ ВИРТУАЛЬНОЙ РЕАЛЬНОСТИ КАК ОДИН ИЗ ТРЕНДОВ СОВРЕМЕННОГО
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА4

Shevchuk M.V., Shevchenko V.G., Zorina A.A.

VIRTUAL REALITY TECHNOLOGY AS ONE OF THE TRENDS OF THE MODERN EDUCATIONAL PROCESS4

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

Потебня А.Н., Троцкий О.В., Москалёв Н.В., Слепченко Ю.В.

ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ТИПОЛОГИЯ РАБОТНИКОВ, ПРЕДСТАВЛЯЮЩИХ ОПАСНОСТЬ ДЛЯ
ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ПРОЦЕССА7

Potebnya A.N., Troshchy O.V., Moskalev N.V., Slepchenko Y.V.

PSYCHOLOGICAL TYPOLOGY OF WORKERS POSE A DANGER TO THE PRODUCTION PROCESS7

Потебня А.Н., Троцкий О.В., Москалёв Н.В., Дзюба Р.С.

ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ПРИЧИНЫ ВОЗНИКНОВЕНИЯ ОПАСНЫХ СИТУАЦИЙ
И ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ТРАВМ8

Potebnya A.N., Troshchy O.V., Moskalev N.V., Dzyuba R.S.

PSYCHOLOGICAL CAUSES OF HAZARDOUS SITUATIONS AND WORK-RELATED INJURES8

SOCIOLOGICAL SCIENCES

Потебня А.Н., Троцкий О.В., Москалёв Н.В., Слепченко Ю.В.

ОСНОВНЫЕ ВИДЫ КОММУНИКАЦИЙ В СИСТЕМЕ СВЯЗЕЙ С ОБЩЕСТВЕННОСТЬЮ В ОРГАНАХ ВЛАСТИ10

Potebnya A.N., Troshchy O.V., Moskalev N.V., Slepchenko Y.V.

THE MAIN TYPES OF COMMUNICATIONS IN THE SYSTEM OF PUBLIC RELATIONS IN GOVERNMENT10

Потебня А.Н., Троцкий О.В., Слепченко Ю.В., Дзюба Р.С.

ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: ПРЕИМУЩЕСТВА, НЕДОСТАТКИ И
ПЕРСПЕКТИВЫ11

Potebnya A.N., Troshchy O.V., Slepchenko Y.V., Dzyuba R.S.

DISTANCE LEARNING IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM: ADVANTAGES, DISADVANTAGES
AND PROSPECTS11

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

Тхакумачева Ю.Б., Чувакин А.Л., Ушко Ю.Д., Тутаришев А.К.

ОСОБЕННОСТИ ПОСТОРОЕНИЯ ФИЗИЧЕСКОЙ НАГРУЗКИ НА ЗАНЯТИЯХ ОЗДОРОВИТЕЛЬНОЙ
ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ С ЖЕНЩИНАМИ В ПОСЛЕРОДОВОМ ПЕРИОДЕ13

Tkhakumacheva Y.B., Chuvakin A.L., Ushkho Y.D., Tutarishev A.K.

PECULIARITIES OF THE STRUCTURE OF PHYSICAL EXERCISE IN THE LESSONS OF HEALTHY PHYSICAL
EDUCATION WITH WOMEN IN THE POSTNATAL PERIOD13

ECONOMIC SCIENCES

Pushkova A.D., Babenko A.A.

JUSTIFICATION OF INVESTMENT PROJECT ACCEPTANCE BASED ON THE EXAMPLE OF CREATING A DIGITAL ENVIRONMENT FOR TELECOMMUNICATIONS COMPANIES (COMPANY "MEGAFON")16

Балабанова А.О.

ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СЛУЖБЫ ПРИЕМА И РАЗМЕЩЕНИЯ САНАТОРИЯ18

Balabanova A.O.

DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE ACTIVITIES OF THE RECEPTION AND ACCOMMODATION SERVICE OF THE SANATORIUM18

Букатов Е.Б.

ОСОБЕННОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ЦЕН НА ЛЕКАРСТВЕННЫЕ СРЕДСТВА20

Bukatov Ye.B.

FEATURES OF STATE REGULATION OF PRICES FOR MEDICINES.....20

Гарбар Ж.В.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ В КОНТЕКСТІ ДЕМОГРАФІЧНИХ АСПЕКТІВ РОЗВИТКУ24

Harbar Zh.V.

CURRENT TRENDS IN THE FORMATION OF LABOR POTENTIAL OF FARMS IN THE VINNYTSIA REGION IN THE CONTEXT OF DEMOGRAPHIC ASPECTS OF DEVELOPMENT24

Логоша Р. В., Прилуцький А. М.

АВТОРСЬКА ТЕОРІЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ РИНКІВ.....34

Logosha R.V., Prylutskyi A. M.

AUTHOR'S THEORY OF MARKET IDENTIFICATION.....34

Лоза А.А., Егорова Е.Н.

ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ VR-ТУРИЗМА ВО ВРЕМЯ КРИЗИСА И ПАНДЕМИИ 202047

Loza A.A., Egorova E. N.

TRENDS AND PROSPECTS OF VR TOURISM DEVELOPMENT DURING THE CRISIS AND PANDEMIC 202047

JURISPRUDENCE

Архипова А.О.

ПОНЯТИЕ И ВИДЫ ПРОЦЕДУР НЕСОСТОЯТЕЛЬНОСТИ (БАНКРОТСТВА)49

Arkhipova A. O.

CONCEPT AND TYPES OF INSOLVENCY (BANKRUPTCY) PROCEDURES).....49

Лебедев Д.В.

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ПРОБЛЕМ ПРАВОЗАЩИТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В США И РОССИИ.51

Lebedev D.V.

COMPARATIVE ANALYSIS OF HUMAN RIGHTS PROBLEMS IN THE USA AND RUSSIA.51

15. Мельник Л.Ю. Фермерство в Україні : надбання, проблеми та перспективи. Агросвіт. 2012. № 2. С. 7–12.
16. Непочатенко О.О., Хлівна І.В., Транченко Л.В., Транченко О.М. Особливості управління та фінансового забезпечення розвитку фермерських господарств : монографія. Умань : Сочінський, 2014. 284 с.
17. Підтримка фермерів у країнах ЄС. Інформаційна довідка, підготовлена Європейським інформаційно-дослідницьким центром на запит народного депутата України. URL : http://radarprogram.org/sites/default/files/infocenter/publications/subsydiy_fermer_am.pdf
18. Скрипник С.В., Шепель І.В. Іноземний досвід формування та ефективного використання трудового потенціалу фермерськими господарствами та їх державна підтримка. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2010. № 3 (11). С. 85–88.
19. Стефанюк У.Ф. Диверсифікація діяльності фермерських господарств як напрям поліпшення використання ресурсів. Вісник Львівського національного аграрного університету : економіка АПК. 2013. № 20 (1). С. 440–446.
20. Стефанюк У.Ф. Прогнозні параметри розвитку трудового потенціалу фермерських господарств. Ефективна економіка. 2016. №5. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5000>.
21. Стефанюк У.Ф. Удосконалення формування і використання трудового потенціалу фермерських господарств. Причорноморські економічні студії. 2016. Вип. 3. С. 74–80.
22. Ушенко Н.В. Демографічні передумови формування людського капіталу в Україні. Актуальні проблеми економіки. 2007. № 3 (69). С. 168–174.
23. Череп А.В., Дашко І.М. Методичні підходи до оцінки ефективності використання трудового потенціалу підприємств. Агросвіт. 2012. № 15. С. 48–50.
24. Шульський М.Г., Шульський А.М. Фермерство як форма підприємницької діяльності в аграрному виробництві. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького. 2013. Т. 15. № 2. С. 437–442.
25. Яворська Т.І. Державна підтримка фермерських господарств: сучасні реалії. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету : економічні науки. 2013. № 4. С. 250–254.
26. Яців І.Б. Розвиток фермерства в конкурентному середовищі. Вісник Сумського національного аграрного університету : економіка та менеджмент. 2010. Вип. 6/2. С. 74–79.

УДК 338.43

Логоша Р. В.

*доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри аграрного менеджменту,
Вінницький національний аграрний університет
(м. Вінниця)
ORCID iD <https://orcid.org/0000-0001-6462-5083>*

Прилуцький А. М.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький національний аграрний університет
(м. Вінниця)
ORCID iD <https://orcid.org/0000-0003-2526-9316>*

АВТОРСЬКА ТЕОРІЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ РИНКІВ

Logosha R. V.

*Doctor of Economics, Associate Professor,
Associate Professor of Agrarian Management Department
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)
ORCID iD <https://orcid.org/0000-0001-6462-5083>*

Prylutskyi A. M.

*Candidate of economic sciences, Associate Professor of the Department of finance, banking and insurance,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)
ORCID iD <https://orcid.org/0000-0003-2526-9316>*

AUTHOR'S THEORY OF MARKET IDENTIFICATION

Анотація.

Концепт ринку може бути систематизованим через своєрідний фундамент економічної теорії і практики, адже цивілізація може бути інтерпретована саме через детермінантну роль інституту ринку. У статті розглянута ситуація, коли фокусується увага на тих напрямках наукових досліджень, які можна відокремити як складові згаданої раніше загальної теорії ринку.

Методологія авторських досліджень передбачає використання універсальної моделі пізнання, означеної, як раціональний критицизм, на протизвагу класичній. Авторська методологія будувалася на результатах аналізування відомих і достатньо поширених у світовому інформаційному полі методологічних підходів.

Запропонована авторська теорія побудована на синтезі або змістовному композиційованні – певної множини базових та умовних знань, і таке узгодження передбачало формування певного ряду базових та, відповідно, доповнюючих теорій, які стосувалися ринку та супутніх інститутів, а також стадійної трансформації суспільства. На цій основі було сформульовано власний алгоритм формування та реалізації авторської методології досліджень.

Інтерпретація авторської теорії може бути також представлена у вигляді відповідної низки теорій (на основі змістовного та ретроспективно-хронологічного аналізу такої групи теорій), виокремлення та функціональної інтерпретації парадигмальних і пояснювальних теорій у низці теорій, а також побудови ланцюга доказово обґрунтованих висловлювань теорії «універсальної моделі ринку».

Авторська теорія – теорія ідентифікації ринків – представляє собою синтез двох теоретичних концептів: «універсальної моделі ринків» та «теорії постіндустріального ринку». Обидва мають власне змістовне поле, проте складають водночас синтезований концепт, який є логічно узгодженим за принциповими положеннями.

В результаті дослідження встановлено, що управління ринком – здійснення цільового впливу на цей інститут – є водночас простою і виключно складною операцією. Складність обумовлена, перш за все, необхідністю дотримання обмежень і цілей управління (впливу), що унеможливує залучення інших мотивів – політичних, особистісних, кон'юнктурних, корупційних і таке інше. Відповідно менеджери ринку повинні належати до еліти управлінців, а теоретична база їхньої діяльності – до концепту універсальної моделі ринку.

Abstract.

The concept of the market can be systematized through a kind of foundation of economic theory and practice, because civilization can be interpreted precisely through the determinant role of the market institution. The article considers the situation when the focus is on those areas of research that can be distinguished as components of the previously mentioned general market theory.

The methodology of author's research involves the use of a universal model of cognition, defined as rational criticism, as opposed to the classical one. The author's methodology was based on the results of the analysis of methodological approaches known and quite widespread in the world information field.

The proposed author's theory is based on the synthesis or meaningful composition - a set of basic and conditional knowledge, and such coordination involved the formation of a number of basic and, consequently, complementary theories relating to the market and related institutions, as well as the gradual transformation of society. On this basis, we formulated our own algorithm for the formation and implementation of the author's research methodology.

Interpretation of the author's theory can also be presented in the form of a series of theories (based on substantive and retrospective-chronological analysis of this group of theories), isolation and functional interpretation of paradigmatic and explanatory theories in a number of theories, and building a chain of evidence-based».

The author's theory – the theory of market identification – is a synthesis of two theoretical concepts: «universal market model» and «post-industrial market theory». Both have their own substantive field, but at the same time constitute a synthesized concept that is logically consistent in principle.

The study found that market management – the implementation of targeted influence on this institution – is both a simple and extremely complex operation. The complexity is due primarily to the need to comply with the restrictions and objectives of management (influence), which makes it impossible to involve other motives – political, personal, opportunistic, corrupt and so on. Accordingly, market managers should belong to the elite of managers, and the theoretical basis of their activities - to the concept of a universal market model.

Ключові слова: методологія, ринок, модель, категорія, принцип, закон, факт, ідея, положення.

Keywords: methodology, market, model, category, principle, law, fact, idea, position.

Постановка проблеми. Сучасна економічна система побудована на засадах ринку, і роль цього інституту в сучасному суспільстві важко переоцінити. Історично впродовж останнього тисячоліття відбувається процес формування системи глобального і національних ринків та уточнення ключових

положень різних теорій ринку. Дослідження ключових дискусійних питань ринку та механізму його функціонування в сучасних умовах глобалізаційних трансформаційних змін економіки, характеризується недостатнім вивченням, у тому числі методологічним обґрунтуванням, насамперед дослідженням динаміки ринку, окремих його типів,

моделей та ринкових структур. Зазначене визначає необхідність структурної модернізації парадигми ринку та відповідного наукового і методологічного обґрунтування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у формування і розвиток методології дослідження ринку висвітлили у своїх наукових працях такі світові відомі вчені як М. Алле, Л. Вальрас, Ж.-Б. Сей, Д. Кейнс, І. Лакатос, Л. Мізес, Д. Робінсон, А. Сміт, Е. Чемберлін, Ф. Хайек, М. Фрідмен, та ін. На пострадянському просторі питанням формування і розвитку економічної теорії і методології дослідження ринку вивчалися В. Базилевичем, І. Блаубергом, А. Гальчинським, П. Єщенком, О. Морозом, І. Петриченко, І. Радіоною, А. Чухном, Д. Шияном та ін. У свою чергу, теоретичні та прикладні методологічні аспекти дослідження ринку та ринкових структур потребують подальшого розгляду та удосконалення, що і обумовило вибір теми даної статті.

Метою статті є розробка авторської теорії ідентифікації ринків.

Виклад основних результатів дослідження.

Будь-яка економічна теорія може бути оцінена за прикладним значенням, тобто здатністю надавати конкретизовані пропозиції щодо вдосконалення чи видозміни системи управління розвитком ринку [1, с. 38].

Історично мало місце формування як окремого інституційного підходу до визначення сутності ринку як окремого соціального інституту, тобто сукупності норм, правил (формальних і неформальних), звичок, що були сформовані у суспільстві впродовж дуже тривалого періоду. Найбільш економічними у цьому сенсі стали роботи У. Мітчелла [2]. Проте ця – безумовно оригінальна методологія щодо логіки пізнання процесу – навряд чи принципово змінила уявлення про закони ринку.

Концепт ринку може бути систематизованим через своєрідний фундамент економічної теорії і практики, адже цивілізація може бути інтерпретована саме через детермінантну роль інституту ринку. Натомість, не зважаючи на тривалу економічну історію питання, і досі не існує прийнятого алгоритму побудови регулятивної політики стосовно будь-якого ієрархічного рівня ринків.

Насамперед хотіли б підкреслити проблеми досліджень методологічного рівня, які вбачалися нами як принципові і необхідні до вирішення. Розглянемо ситуацію, фокусуючи увагу на тих напрямках наукових досліджень, які можна відокремити як складові згаданої раніше загальної теорії ринку.

Загалом же методологія авторських досліджень передбачає використання універсальної моделі пізнання, означеної, як раціональний критичизм, на противагу класичній.

Така модель характеризується фокусуванням уваги до [3, с. 178]:

1) формулювання нової теорії за критеріями нових пізнавальних якостей, додаткового емпіричного змісту, переінтерпретації змістовно-понятійного апарату такої теорії з метою усунення суперечностей;

2) співставлення нової теорії у низці послідовних теорій, де для технічного уточнення суті процесу наукового пізнання слід виділяти базову теорію та інтерпретаційні теорії і оцінювати наслідкованість змісту новостворюваної теорії;

3) здатності нової теорії прогнозувати раніше невідомі факти і нові пояснювальні теорії за рахунок побудови ланцюга доказово обґрунтованих висловлювань.

Водночас при формуванні авторської теорії як складової пізнавального процесу на основі вказаної методології було прийнято як апіорні твердження, викладені у роботі І. Лакатоса [4, с. 79–153]:

1. Будь-яка теорія – вже відома чи нова – потребує аналізування за ознакою змістовності та ретроспективності по відношенню до інших за аналогічним предметом дослідження.

2. Будь-яка теорія формується на співвідношенні теорій різного рівня, які несуть різне за змістовним значенням наповнення.

3. Значення (роль, доказовість) нової теорії повинно визначатися у ряду теорій за аналогічним предметом дослідження за критерієм наявності нового, пізнавального та прикладного значення.

4. Будь-яку (економічну) теорію, у т. ч. нову чи уточнену, відрізняє: обмежена доведеність (коли така визнається прихильниками теорії та спростовується опонентами); суперечливість емпіричного підтвердження (наявність одночасно фактів, що підтверджують та спростовують теорію водночас); потенціал (підтверджений на даний час чи ні) всіх теорій даного напрямку досліджень.

Вважаємо за необхідне підкреслити, що поділяємо точку зору І. Лакатоса про універсальність вказаних постулатів., які можуть бути інтерпретованими до будь-якої теорії як предмета суспільно важливої проблеми (що і буде показано далі на прикладі авторської теорії «універсальна модель ринку»).

Слід зазначити, що авторська методологія будувалася на результатах аналізування відомих і достатньо поширених у світовому інформаційному полі методологічних підходів. Такі сформувалися, очевидно, впродовж останніх 3 тис. років із часів створення давньогрецьких філософських шкіл, де водночас виникли поле дискусій між різними підходами та критерії таких дискусій. Аналітичною базою для подібної диференціації слугували роботи І. Лакатоса [4], Т. Куна [5], Р. Карнапа [6], М. Полані [7], К. Поппера [8], Ф. Енгельса [9], В. Ульянова-Леніна [10] та ін.

Узагальнення процесу еволюції теорій ринку, що мали відношення до проблематики ринку, алгоритму формування визначальних їхніх ідей дозволяє стверджувати про можливість визначення особливої методологічно еволюції загальної теорії ринку. Авторське бачення цього представлено у ряді наукових статей [1, 3, 11, 12, 13, 14].

Авторська теорія була побудована на синтезі або змістовному композиційованні – певної множини базових та умовних знань, і таке узгодження передбачало формування певного ряду базових та, відповідно, доповнюючих теорій, які стосувалися

ринку та супутніх інститутів, а також стадійної трансформації суспільства.

Таким чином, на цій основі було сформульовано власний алгоритм формування та реалізації авторської методології досліджень (на прикладі формування та розвитку постіндустріального ринку овочевої продукції). При описі методологічного алгоритму досліджень було зафіксовано, як вже згадувалося, наявність і допустимість, одночасність абсолютного і умовного значення знань у теорії ринку, а також поступовість і змістовну ієрархію пізнання сутності інституту ринку на основі певного накопиченого знання, що постійно уточнювалося.

В свою чергу, була уточнена авторська позиція щодо сутності ринку на теоретичному рівні дослідження, результатом чого стало формування авторської теорії – універсальної моделі ринку та її варіації в умовах постіндустріального суспільства – як найбільш високої форми наукового знання, узагальнення і систематизації знань. Інтерпретація авторської теорії може бути також представлена у вигляді відповідної низки теорій (на основі змістовного та ретроспективно-хронологічного аналізу такої групи теорій), виокремлення та функціональної інтерпретації парадигмальних і пояснювальних теорій у низці теорій, а також побудови ланцюга доказово обґрунтованих висловлювань теорії «універсальної моделі ринку».

В свою чергу, повинен бути визначеним і ланцюг постулатів в рамках «моделі універсального ринку» на основі відповідної низки таких базових теорій ринку. В авторських дослідженнях серед інших були виділені такі теорії ринку: класична, кейнсіанська, інституційна та ін. В такому разі, на відміну від ланцюга парадигмальних теорій, алгоритм авторських доказово обґрунтованих висловлювань мав більш деталізовану форму і відображав як послідовність ідей та гіпотез, що генерувалися свого часу, так і загальний алгоритм всього процесу аналізування.

Слід звернути увагу безпосередньо на логіку процесу формування авторської теорії «універсальна модель ринку» (постіндустріального ринку овочевої продукції). Цей процес відштовхується від певних концептуальних підходів щодо походження ринку до трактування інституту ринку. При цьому хотіли б звернути увагу на те, що викладення матеріалу відбиває логіку авторської методології.

Автором наведено алгоритм досліджень автора на теоретичному рівні. Слід звернути увагу безпосередньо на логіку процесу визначення (формування) авторської теорії – «універсальна модель ринку» [3, с. 147]. Так, цей процес відштовхується від певних базових концептуальних підходів теорії ринку, де, в свою чергу були означені вихідні теорії (або метатеорії), а також вплив доповнюючих (можливим є також використання синоніму – уточнюючих, за І. Лакатосом [4] – «оболонкових») теорій ринку. Доповнення у даному випадку слід розглядати як новий зміст, який за відомими до цього часу теоріями був відсутнім, тоді коли уточнення – це

корегування якихось традиційних положень вже відомих теорій з огляду на нові обставини чи тлумачення.

Означимо суть проблеми, спробувавши визначити зміст загальної теорії «універсальна модель ринку». Такий приклад було обрано з огляду на визначальну, як вважаємо, роль категорії «універсальна модель ринку» в економічних дослідженнях. За логікою змісту такої теорії, остання повинна достатньо чітко описувати причинно-наслідкові зв'язки, що формують ринок та визначають його стан природу проблем, а також перспективи їх вирішення. Іншими словами, позитивне значення подібної теорії логічно обумовлене можливістю чіткого опису того, від чого залежить розуміння універсального ринку, і що є новим поглядом до сутності сучасного ринку; все це у сукупності складає науковий, інтелектуальний базис всього процесу пізнання стосовно цієї конкретної проблеми [12, с. 37].

Так, згідно зі схемою, сутність ринку, насамперед, повинна тлумачитися з позицій метатеорій, до яких були віднесені дві:

1) економічної людини, яка за умов ринкового обміну завжди намагається покращити свій стан у конкурентному полі альтернатив;

2) колективної узгодженості дій економічної людини-егоїста, яка вимушена обмежувати егоїзм задля співпраці із іншими економічними агентами, де все так чи інакше відбувається за сценаріями теорії ігор.

Таким чином, саме з позицій цих вихідних теорій можна в решті-решт пояснити все що стосується функціонування ринку апіорі, тоді як всі інші окремі варіації ринків є лише відображенням комбінування ролі детермінантних факторів, що передбачені метатеоріями. Зрозуміло, що такі метатеорії не мають авторства та інтелектуальної формалізації, а є скоріше загальновідомими парадигмами.

В свою чергу, інтерпретацію метатеорій вбачали у вигляді сукупності трьох базових теорій, які вже мають біль-менш чітку інтерпретацію у часі появи та авторства:

1) економічного лібералізму класичної політекономії А. Сміта, Ж.-Б. Сея, Д. Рікардо та ін.;

2) сукупності теоретичного підходу про природну недосконалість ринку та потребу його регулювання (це асоційовано перш за все із кейнсіанством та супутніми до цієї течії теоріями);

3) постіндустріального суспільства в баченні Д. Белла, Д. Тоффлера, Р. Арона, Дж. Гелбрейта та ін.

Тим не менше, і метатеорії, і базові теорії не в змозі, як вважаємо, надати повний опис моделі сучасного ринку. Змістовним наповненням такого опису має бути зміст таких теорій як вже згадані теорії недосконалої та монополістичної конкуренції, кейнсіанська теорія (у т. ч. нео- та посткейнсіанства), теорія катастроф (або загальна кібернетична модель, що може описати динаміку ринку як системи), теорія ігор, інституціоналізму, конфліктів тощо.

Авторська методологія була реалізованою в авторських дослідженнях при обґрунтуванні місця і ролі теорії «універсальної моделі ринку» (рис. 1–7).

Виходячи із традиційного явлення про зміст будь-якої репрезентативної теорії (рис. 1), зміст концепту теорії «універсальної моделі ринку» в умовах постіндустріального суспільства передбачав опис таких елементів теорії, а саме:

1) факти (ефекти), які стали основою для постановки питання про необхідність перегляду традиційних поглядів на закономірності і природу теорії ринку (на прикладі ринку овочевої продукції України);

2) ідеї та гіпотези, що було сформульовано на початкових етапах досліджень;

3) закони, що розглядалися як вихідний базис аналізування та концептуалізації досліджень;

4) постулати і принципи, що були виділені при окресленні оригінального змісту запропонованої теорії;

5) нові категорії, які було сформульовано і розглядалися як ключові;

6) перелік і зміст положень, які було винесено як основні в межах представленої теорії і які, як вважається, відбивають її сукупність доказово обґрунтованих висловлювань.

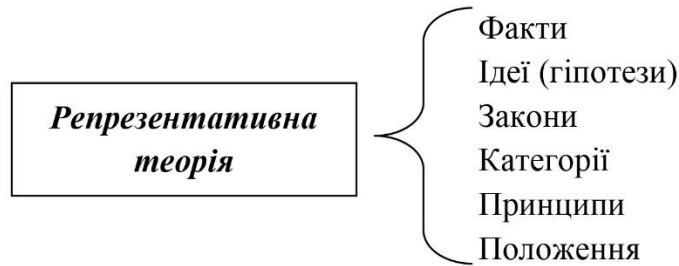

Рис. 1. Опис змісту репрезентативної теорії

Джерело: авторські дослідження.

Так, фактами розглядали емпірично підтвержені свідчення недосконалості ринку овочевої продукції в Україні, що виражено у незадовільних

соціально-економічних та інших показниках (рис. 2).

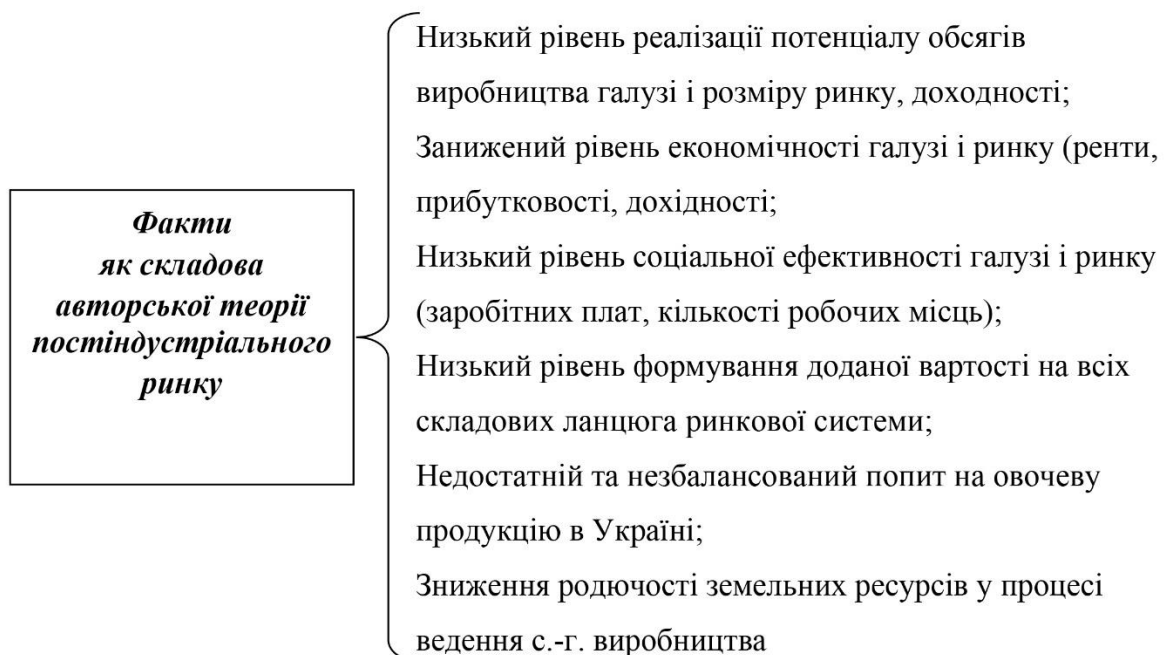

Рис. 2. Опис фактів, що слугували основою побудови авторської теорії

Джерело: авторські дослідження.

При побудові загальної гіпотези досліджень було сформульовано ідеї, які будувалися на об'єктивності особливого, постіндустріального типу ринку, характеристики якого поширюються і на ринок овочевої продукції в Україні (рис. 3). Звідси регуляції і управління по відношенню до ринку повинні мати іншу ідеологію та прикладний

зміст. При чому цілі та принципіві обмеження такої управлінської задачі полягають у наявності стану нееквівалентного обміну в межах існуючої світової економічної системи (ринку), до якої лише якоюсь мірою інтегрований і продовжує інтегруватися вітчизняний ринок. Ще однією із таких ідей була теза про те, що зміни ринку овочевої продукції в Україні можуть бути описана інтегративною

(комплексною) моделлю економічної, соціальної та екологічної результативності та функціональності,

де тривалі динаміки – революційності та/чи еволюційності – можуть бути описані прогнозованими кібернетичними залежностями.

Ideei
(gimotezi)

1. Постіндустріальне суспільство об'єктивно вимагає нового постіндустріального типу ринкових відносин.
2. Постіндустріальний ринок являє собою трансформовану систему традиційних ринкових відносин і основу цього процесу визначає практичний досвід ринку економічно розвинутих країн, що базується на теоріях трансформації ринку ХХ-ХХІ ст.
3. Постіндустріальний ринок апіорі є історично самою досконалою суспільно-економічною системою, при цьому така ефективність має комплексне (складне) тлумачення інтегративного змісту множини критеріїв: економічних, соціальних, економічних тощо.
4. Трансформаційні економічні системи країн з неефективною ринковою економікою доцільно регулювати насамперед у руслі концепту переходу одразу до стану постіндустріального ринку. Це повинно реалізовуватися через нову за ідеологією та управлінським змістом регулятивну політику національного і галузевого рівнів.
5. Для будь-якого ринку можливо розробити наукові основи досягнення найбільш можливого досконалого рівня; це є по суті інженерною задачею за умови створення відповідного методологічного і методичного забезпечення.
6. Проблеми дисфункцій ринків країн із неефективною економікою зумовлені негативним ефектом нееквівалентного обміну в системі міжнародних економічних відносин.
7. Розвиток/динаміка ринків має закономірності кібернетичного змісту, де водночас присутні еволюційні та різкі (революційні) зміни.
8. Існує додатковий фактор ціноутворення (а звідси і досконалості/ефективності ринків): це – рівень нееквівалентності ринкового обміну на якомусь національно обмеженому ринку у координатах міжнародного ринку.

Рис. 3. Ідеї, що слугували основою побудови авторської теорії

Джерело: авторські дослідження.

Авторська теорія спиралася на певну сукупність апіорних (як було визначено) знань, що розглядалися як беззаперечні знання. Законами, що визначають особливість причинно-наслідкових закономірностей в межах інтелектуального базису авторської теорії, були визначені наступні: 1) про

природність інституту ринкового обміну та універсальність і видозміну його механізмів; 2) про закономірності природи функціонування ринків, їхнього потенціалу та обмежень; 3) про об'єктивність соціально-економічного зростання суспільства за умови реалізації капіталістичної моделі розвитку; 4) про стадійність еволюції суспільного розвитку у

довготривалій перспективі та синергетичний ефект конкурентоспроможності постіндустріальної економічної системи [15]; 4) про кібернетичну природу динаміки ринків (рис. 4).

Закони

- відповідності стадії розвитку суспільства до особливого типу ринку (ринкових відносин);
- об'єктивного усталеного соціально-економічного зростання суспільства на основі ідеології капіталізму і капіталістичної ринкової системи;
- природності ринкового обміну як інституту реалізації моделі поведінки «економічної людини» та необхідної для цього групової комунікації;
- ціноутворення на репрезентативних ринках;
- недосконалості і монополістичності реальної конкуренції та відповідної обмеженої здатності ринків до саморозвитку та самовдосконалення;
- про об'єктивність поєднання таких властивостей ринків як потенціалу до саморозвитку та самовдосконалення та водночас їхньої вразливості і вмонтованих передумов прояву дисфункцій;
- ефективності постіндустріального суспільства, де така досягається за рахунок зростання ролі сектора послуг, НТП та відповідного техніко-технологічного, у т. ч. інвестиційного, забезпечення, спеціальних знань, фаховості менеджменту і персоналу, інформатизації і комп'ютеризації всіх процесів і т. д., а також відповідно адаптованої управлінської та регулятивної політики;
- формування родючості ґрунту.

Рис. 4. Закони, що слугували основою побудови авторської теорії

Джерело: авторські дослідження.

Як і будь-яка теорія, авторський аналог спирався на певну сукупність оригінальних та уточнених категорій, перелік та зміст яких відображено на рис. 5.

Категорії

- «постіндустріальний ринок» – особливий тип ринкових відносин капіталістичного типу, який відповідає вимогам постіндустріального суспільства щодо економізації, соціалізації, екологізації та регулятивності;
- «формула ринку» – авторська аналітична модель відображення функціонального та результативного впливу основних факторів, що визначають ефективність ринку та алгоритм управління ним;
- рівень «соціалізації ринку» – 1) принципова характеристика будь-якого типу ринку щодо здійснення ним соціальних функцій; 2) інтерпретація груп агентів реципієнтів та бенефіціаріїв даного типу ринку та ринкових відносин у системі ієрархії таких;
- (рівень) «економізація(і) ринку» відображення здатності ринку виконувати множину традиційних та нових для постіндустріального суспільства економічних функцій;
- (рівень) «екологізація(і) ринку» – відображення функціонального впливу існуючих ринкових відносин на екологічні характеристики виробничих процесів;
- «проторинок» - найпростіші форми ринкового обміну, що складають основу найменш розвинутих ринків, натомість присутні у будь-яких економічних системах в більшій чи меншій мірі;
- «багатокритеріальна ефективність ринків» - методичний підхід до оцінювання ринків, коли це здійснюється за комплексом різних критеріїв і показників;
- «діалектичність ринку» - закономірний процес трансформації ринкового обміну, який обумовлений об'єктивними законами самовдосконалення ринку;
- «ієрархічність ринку» - універсальний стан будь-якого ринку, коли у такому присутні водночас різні форми і види ринкового обміну, що у сукупності складають економічно логічну складну ієрархію підпорядкування та узгодження між такими;
- «непостережуваний ринок – об'єктивно завжди існуючий сектор ринкового обміну, що знаходяться поза межами державного моніторингу, контролю, регулювання»;
- «ефективний(-ість) – досконалий (-ість) ринок»: 1) стан ринку (національного, галузевого), який може бути визнаний як найкращий з альтернатив за сукупністю критеріїв і показників, узагальнених за авторською системою оцінювання у «формулі ринку»; 2) ступінь ефективності/досконалості реального ринку від ідеальних параметрів.

Рис. 5. Категорії, що слугували основою побудови авторської теорії

Джерело: авторські дослідження.

Тлумачення даних категорій спирається на вже згадану тезу про об'єктивність законів результативності та функціональності ринків, у т. ч. – ідентифікації ринку постіндустріального типу за сукупністю певних критеріїв і показників, де останні складають авторську модель оцінювання.

Окрім цього, частину запропонованих категорій було сформульовано в процесі аналітичних досліджень на методологічному і теоретичному рівнях, коли виявилось, що в процесі опису традиційних положень необхідні нові тлумачення ефектів (наприклад, про діалектичність, ієрархічність, багатокритеріальність ринків, непостережуваний рин-

ковий сектор, проторинки тощо). Слід також наголосити на важливості використання таких категорій як «детермінантні групи агентів ринку» (тобто тих, що визначають його існування); «реципієнтні до ринку групи агентів» (тобто тих, що залежать від ринку) та «бенефіціарні до ринку групи агентів» (тобто ті, що отримують вигоду від даного ринку); у кожному разі між цими групами є істотні відмінності.

Водночас хотіли б підкреслити пріоритетність серед згаданих категорій такої як «ефективний – досконалий ринок» в її авторському тлумаченні. Очевидно, зміст цієї категорії є певним концептуаль-

ним підсумком досліджень. Адже під такими розуміємо 1) ідеальний стан ринку, що заданий параметрами запропонованої системи критеріїв та показників; 2) можливість оцінити реальний ринок у порівнянні із потенціалом можливого досягнення кращого стану; 3) визначення змісту управлінської задачі із такої модернізації [13, с. 6].

В рамках авторської теорії було сформульовано наступні принципи, що вписуються у зміст загальної теорії трансформації суспільства з перехід-

ною економічною системою може базуватися на основі ідеї про об'єктивність процесу модернізації ринку (ринкових відносин) до постіндустріального стану.

Змістовно такі положення являли собою подальшу логічну інтерпретацію визначених принципів авторської теорії (рис. 6). Виходили із того, що положення складають основне змістовне значення будь-якої теорії, будучи концентрованим узагальненням всіх інших складових теорії.

Принципи

«Принцип закономірності змін ринку»: катастрофічні (різкі) зміни стану ринків носять об'єктивний характер, що зумовлено чітким розумінням можливості досягнення кращого стану, зацікавленості у цьому переважної частини реципієнтних груп економічних агентів та потенційних бенефіціарів, а також потенціалом до змін. Зазначене характерно також і для пояснення концепції бажаних змін на галузевих та національних ринках.

«Принцип можливого переходу ринку до більш досконалого/ефективного стану» як управлінської задачі нового змісту.

«Принцип пріоритетності» вимог постіндустріального стану економічної системи, який описує процес алгоритмізації регулятивно-управлінської задачі трансформації існуючого ринку до потенційно найбільш досконалого стану за характеристиками постіндустріального типу.

«Принцип інтегрованості ефективності ринку», за якими критерії досконалості ринку носять комплексний характер і включають різноаспектні економічну, соціальну, екологічну складові.

«Принцип обґрунтованої регулятивності ринку»: регуляції мають доцільність лише за критерієм максимізації сприяння процесу оптимізації стану ринку, тоді як в основі таких – лише пріоритет створення найбільш ефективної/досконалої з альтернатив моделі конкуренції.

«Принцип трансформації монопольної особливості ринку до стану безпосередніх економічних активів»: реальне конкурентне середовище на окремому ринку носить особливий монополістичний характер, і задачі управління станом ринку полягають у досягненні найбільш можливої його результативності саме на основі наявної монополії; звідси регуляції ринку овочевої продукції в Україні повинні враховувати монопольні особливості такого.

«Принцип узгодженості інтересів»: ефективне конкурентне середовище за реальних умов досягається на основі узгодженості інтересів всіх реципієнтних та бенефіціарних до даного ринку груп економічних агентів, економічним виразом чого є оптимізація стану відповідного ринку.

«Принцип кібернетичності розвитку ринків»: репрезентативний ринок може аналізуватися, оцінюватися, моделюватися та прогнозуватися за кібернетичною моделлю еволюційних та катастрофічних змін.

«Принцип екологічної ідентифікації ринку», коли ринок оцінюється за втратами екологічного змісту в процесі його функціонування.

Рис. 6. Принципи, що слугували основою побудови авторської теорії

Джерело: авторські дослідження.

По суті положення теорії являють собою доведені в межах певної теорії множини доказово підтверджених висловлювань, а з іншого – надають поле прикладного застосування теоретичних знань. Окрім цього, саме на основі положень може бути сформульована управлінська задача прикладного рівня із метою досягти кращого стану системи.

Інтерпретація вищезазначених елементів авторської теорії, на нашу думку, може бути представлена у низці наступних положень методологічного, методичного, регулятивно-управлінського рівнів (рис. 7).

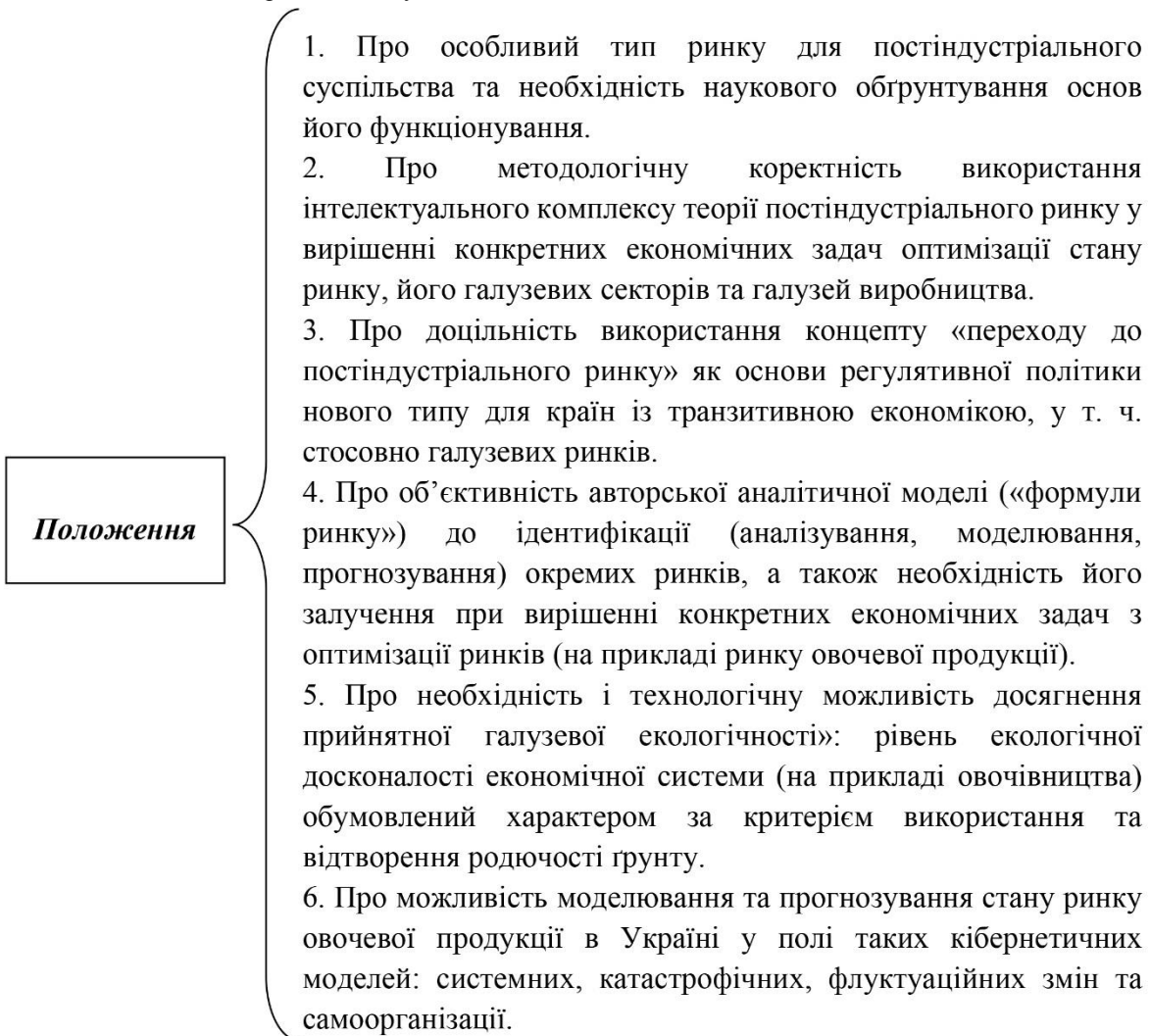

Рис. 7. Положення, що слугували основою побудови авторської теорії

Джерело: авторські дослідження.

Таким чином, підсумовуючи все вище зазначене, вважаємо, що авторська теорія – теорія ідентифікації ринків – представляє собою синтез двох теоретичних концептів: «універсальної моделі ринків» та «теорії постіндустріального ринку». Обидва мають власне змістовне поле, проте складають водночас синтезований концепт, який є логічно узгодженим за принциповими положеннями.

В свою чергу, авторська теорія передбачає концептуальний вираз окремого варіанту моделі розвитку репрезентативного ринку із запропонованої за-

гальної (див. рис. 8) у контексті теорії «екстрактивних» (таких що зумовлюють вигоду від ринку для еліти країни) та «інклюзивних» (таких що дозволяють отримувати вигоду від функціонування ринку якомога більшій кількості агентів) інститутів Д. Аджемоглу та Д. Робінсона [16]. Принциповим за такого підходу представляється те, що розвиток ринку оцінюється за роллю згаданих інститутів як динаміко-утворюючих факторів, де перспективи розвитку пов'язуються із максимізацією участі різних груп агентів у функціонуванні ринку та отриманні можливої вигоди як ідеології розвитку (рис. 8).

Темпи зростання	Високі	II «Екстрактивне зростання»	IV «Інклюзивне зростання»
	Низькі	I «Стагнаційний ринок»	III «Обмежене інклюзивне зростання»
	Незначні		Істотні
		Якісні зміни	

Рис. 8. Класифікація типів розвитку ринків у матриці «динаміка – якість» згідно теорії співвідношення екстрактивних та інклюзивних інститутів

Джерело: авторські дослідження на основі роботи Д. Аджемоглу та Д. Робінсона [16].

Звідси постіндустріальні пріоритети вітчизняного ринку овочевої продукції безумовно асоціюються нами із моделлю інклюзивного зростання (IV зона матриці рис. 8), коли високі темпи зростання узгоджуватимуться із істотними якісними змінами ринку в руслі реалізації впливу інклюзивних інституційних норм (максимізації кількості учасників ринкових відносин та отримувачів вигоди при цьому). З цього приводу слід окремо підкреслити, що досліджуваний ринок – із небагатьох галузевих в Україні – представляє собою приклад саме інклюзивного типу (III зона матриці на рис. 8) де відсутні олігархізація, захоплення ринку політичною елітою, натомість – виключно високий рівень соціалізації ринкових відносин у широкому тлумаченні цього терміну; проблемою цього типу є незначні темпи розвитку ринку, а, звідси, обмеження щодо максимізації Паретто-ефекту (максимальної вигоди для максимально можливої кількості учасників ринку).

Викласти коротко зміст авторської теорії можна у такому вигляді:

1. Існує чітко визначена еволюція ринку як універсального цивілізаційного інституту економічних та соціальних відносин у напрямку формування більш ефективних/досконалих форм. Кожна історична епоха характеризується власним станом і особливостями ринку, де різними будуть не тільки форми і види такого, але й критерії результативності ринкового обміну.

2. За всієї унікальності ринків (ринкових обмінів) у множині колишніх та сучасних економічних систем, а також в межах національних варіацій, методично можливе і корисне їхнє оцінювання за загальною системою критеріїв та показників, що являє собою аргументацію щодо бачення потенціалу їхньої модернізації.

3. Аналітична модель репрезентативного ринку («універсальна модель ринку») придатна для оцінювання будь-яких ринків через опис причинно-наслідкових закономірностей їхнього функціонування (це пояснює авторська теорія «універсальної моделі ринків»).

4. Множинність стану ринків (їхня діалектичність, багатокритеріальність тощо) визначає їхні типи. Такі типи мають ієрархію за ретроспективою їхнього розвитку (динаміки), де найбільш історично досконалим аналогом є постіндустріальний тип

(зазначене описує авторська теорія постіндустріального ринку). Будь-яка ринкова система являє собою комбінацію різних ринків (у т. ч. не спостережуваний), причому ієрархія таких має безпосередню логіку.

5. Перспективи розвитку будь-якого ринку полягають у реалізації моделі інклюзивного зростання, яка може розглядатися як основа постіндустріальних модернізацій. Зміст такої складає пріоритет досягнення стану, коли кількість реципієнтів і бенефіціаріїв, а також рівень вигідності їхнього залучення до ринку досягатиме максимуму з можливих альтернатив.

6. З врахуванням вище відзначеного розвиток ринку (вітчизняного ринку овочевої продукції) потребує особливого управління та регуляцій у координатах визначених критеріїв та показників, а також інтерпретації досягнення їхніх найкращих значень.

Звідси вбачаємо те, що управління ринком – здійснення цільового впливу на цей інститут – є водночас простою і виключно складною операцією. Складність обумовлена, перш за все, необхідністю дотримання обмежень і цілей управління (впливу), що унеможлиблює залучення інших мотивів – політичних, особистісних, кон'юнктурних, корупційних і т. ін. Відповідно менеджери ринку повинні належати до еліти управлінців, а теоретична база їхньої діяльності – до концепту універсальної моделі ринку [14, с. 164].

Авторський підхід до опису суті інженерної задачі із управління розвитком репрезентативного ринку відображено на рис. 9. Як можна зазначити, алгоритм такого управлінського процесу передбачає окремі рівні: аналітичний (I), ідеологічний (II), безпосередньо управлінський (III) та результуючий (IV).

Тобто, передує процес створення адекватної системи аналізування стану, дисфункцій та перспектив на ринку; надалі постає питання формування ідеології змін у короткостроковому та довгостроковому періодах, які б були схвалені суспільством; надалі формується безпосередньо система управління, яка включає в себе традиційний перелік елементів (постановка мети, завдань, суб'єктів, об'єктів впливу, інструментарію, системи моніторингу змін, корегування відхилень і т. д.).

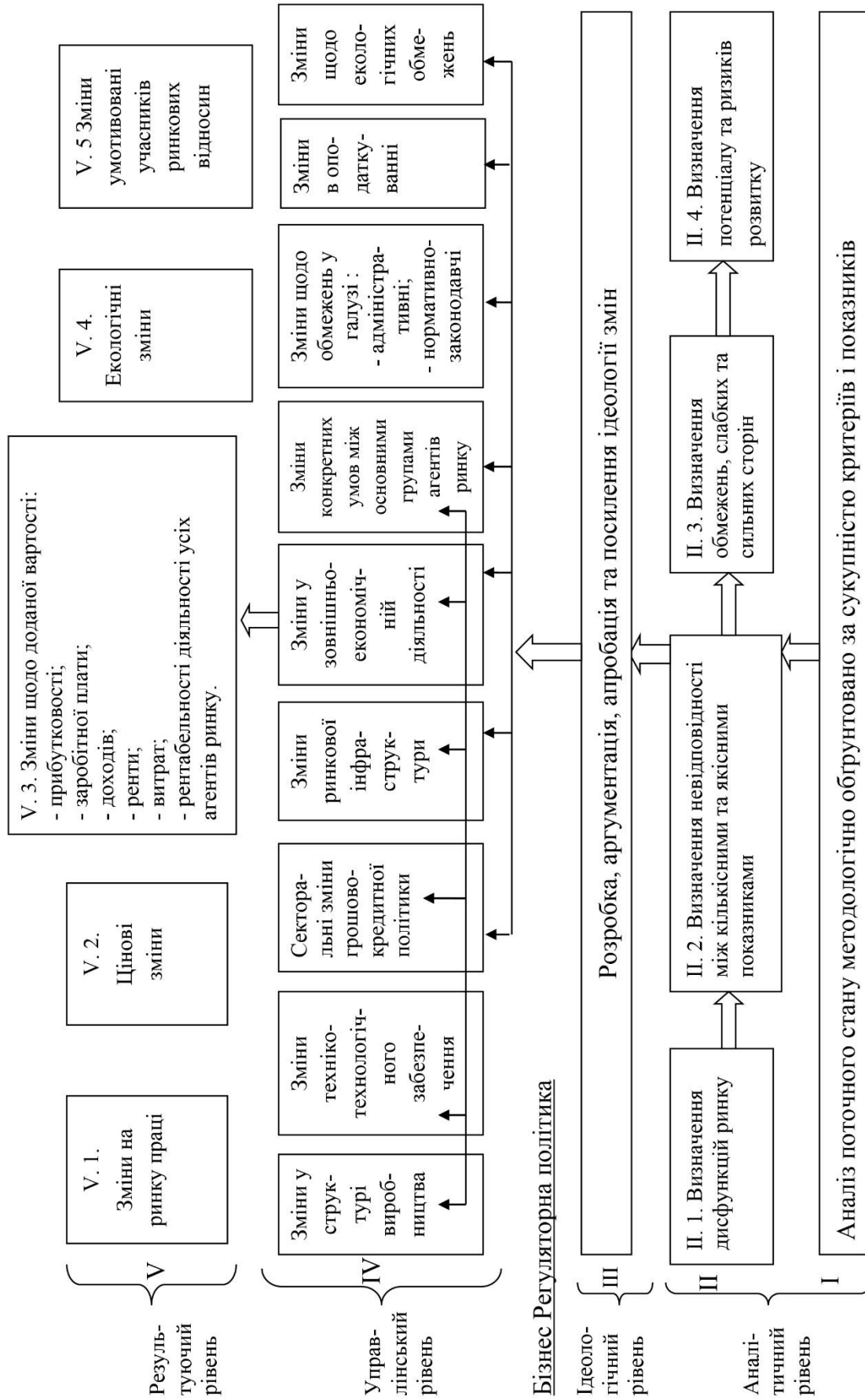

Рис. 9. Алгоритм управлінського процесу з формування ефективного ринку постіндустріального типу

Джерело: авторські дослідження.

Заключним рівнем є результуючий, який передбачає по суті аналітичне дослідження результатів, при чому в їхньому комплексному відображенні, визначенні причин відхилень і нових дисфункцій, природи та потужності бажаних і негативних ефектів, а також визначення можливостей їхнього усунення чи корегування.

Цей етап знову ж таки представлений завданням підвищеного аналітичного змісту, за результатами якого формується перелік нових чи уточнюючих завдань управління. Основними суб'єктами змін розглядається бізнес, держава (державна економічна політика), суспільство. Щодо кожного із зазначених констатовано роль безпосереднього учасника модернізацій, без яких таке здійснено не може бути.

Таким чином, вище викладене описує зміст авторської теорії в ракурсі наукових досліджень, що завершено у вигляді нової постановки управлінської задачі.

Висновки. За допомогою ретроспективи аналізу досліджено і запропоновано власне трактування понятійно-категоріального апарату теорії ринку, що дозволило надати оригінальний опис причинно-наслідкових зв'язків між результатами діяльності суб'єктів ринку умовами, що складаються в певний період часу та комплексом соціально-економічних показників, що характеризують ступінь ефективності ринків. Так, поняття ринок в постіндустріальній моделі розглядається як специфічна сфера обміну товарами і послугами, де виникають і реалізуються відносини, що пов'язані із процесом купівлі-продажу товарів, їх просування від виробника до споживача, де стан «ефективного/досконалого» ринку передбачає максимізацію вигоди для всіх учасників ринку на фоні суспільно прийнятних соціально-економічних обмежень.

Список використаної літератури:

1. Логоша Р.В. Методологія дослідження динаміки, окремих типів, моделей ринку та ринкових структур. *Colloquium-journal*. № 22 (74), 2020. Р. 37-47.
2. Митчелл У. Экономические циклы: Проблема и ее постановка. Москва: Наука, 1930.
3. Logosha R., Moroz I., Semenysheva N., Chyurkova A. Market institute: research methodology

in context of basic cognitive approaches. *Intellectual economics*. 2019, No. 13(2). P. 172-194.

4. Лакатос И. Фальсификация и методология научно-исследовательских программ. Москва: Медиум, 1995. 235 с.

5. Кун Т. Структура научных революций. Київ: Port-Royal, 2001. 228 с.

6. Макеева Л. Б., Рудольф Карнап. Философы двадцатого века: сборник/науч. ред. А. М. Руткевич (отв.), И. С. Вдовина; Ин-т философии РАН. Москва: Искусство, 1999. С. 79-92.

7. Поланья К. Саморегулирующийся рынок и фиктивные товары: труд, земля и деньги. *THESIS*. 1993. Вып. 2, т. 1. С. 10-17.

8. Поппер К. Логика и рост научного знания. 1983. С. 8-11.

9. Енгельс Ф. Основні засади комунізму/пер. з нім. і передм. В. Левинського. Вінніпег: Накладом. Робочого народу, 1918. 331 с.

10. Ленин В. И. Полное собрание сочинений (постранично). 5-е изд. Москва: Изд-во полит. лит., 1967. 431 с.

11. Логоша Р.В. Ретроспектива, філософія та логіка формування загальної теорії ринку у світлі конфлікту ідей ліберальної та альтернативних парадигм. *Slovak international scientific journal*. 2020. № 43, Vol. 3. Р. 3-11.

12. Логоша Р. В. Методологічні особливості дослідження постіндустріальної моделі ринку овочевої продукції. *Вісн. Житомир. нац. агроєколог. ун-ту. Серія: Економічні науки*. 2017. Вип. 1 (58), Т. 2. С. 33-45.

13. Мороз О. В., Логоша Р. В. До питання побудови універсальної моделі ринку. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2016. Вип. 21. С. 5-10.

14. Логоша Р. В. Формування постіндустріального ринку овочевої продукції в Україні: монографія. Вінниця: Вінн. обл. друкарня. 2017. 515 с.

15. Мочерний С. В. Синергетичний підхід в економічному дослідженні. *Економіка України*. 2001. № 5. С. 44-50.

16. Аджемоглу Д., Робинсон Дж. А. Почему одни страны богаты, а другие бедные. Просиживание власти, процветания и нищеты. Москва: АСТ, 2016. 693 с.